

Lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

Kaupunginhallitus 24.08.2026
347/08.00.00/2026

Valmistelija: Tekniikka- ja ympäristöosasto

Seloste ja perustelut: Väylävirasto pyytää 31.8.2026 mennessä lausuntoa väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034. Väyläviraston ohjelmakokonaisuuden muodostavat perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma, investointiohjelma ja ohjelmakokonaisuuden raportti, jotka toteuttavat valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, eli Liikenne 12 -suunnitelmaa. Ohjelmat on laadittu Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusohjelman sekä kehys- ja talousarviopäätösten asettamissa rajoissa. Perusväylänpidon rahoitustaso on erittäin niukka, ja väylien kehittämistarpeet ylittävät toteuttamismahdollisuudet moninkertaisesti.

Lausunto

Ylöjärven kaupunki kiittää Väylävirastoa lausuntopyynnöstä. Väylävirasto pyytää lausuntoja erityisesti asioista, jotka on esitetty seuraavassa numeroin 1-6.

1. Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?

Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteet ovat toimivuus, turvallisuus ja kestävyys. Kunkin ohjelman valmistelussa on huomioitu myös muita seikkoja, kuten Väyläviraston jatkuvasti ylläpitämä tilannekuva väyläverkkoon kohdistuvista tarpeista, aiempina vuosina tehdyt investointipäätökset sekä olemassa oleva suunnitelmavaranto. Ylöjärven kaupunki yhtyy Väyläviraston näkemykseen siitä, että vaikutusten arviointiin pohjautuvaa priorisointia tarvitaan, koska tunnistetut tarpeet ylittävät käytettävissä olevat raharesurssit, ja kannattavia hankkeita on verkon kehittyessä yhä vähemmän. Ylöjärven kaupunki katsoo, että kasvavat kaupunkiseudut ja koko maata palvelevat tie- ja ratayhteydet tulisi aiempaa vahvemmin huomioida rahoituksen kohdistamisessa.

2. Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Ylöjärven kaupunki katsoo, että liikenneverkon korjausvelan vähentämisessä ja verkon kehittämisessä tulee huomioida entistä paremmin liikennemäärät, jotka ovat erityisen suuria Tampereen kaupunkiseudulla. Ylöjärven kaupunkia halkovat merkittävät väylät Valtatie 3 ja Kantatie 65. Niiden merkitys koko maan elinkeinoelämälle ja pitkämatkaiselle liikenteelle on kiistaton. Ylöjärven kaupunki ilmaisee huolensa siitä, että perusväylänpidon pienenevä rahoitus tarkoittaa väistämättä tieverkon kunnon heikkenemistä ja korjausvelan kasvua.

Maantien 2774 Ylinen – Mutala jkpp-väylän rakentaminen on merkitty Perusväylänpidon suunnitelmassa taulukkoon 5 ”Tarvelista maantieverkon parantamishankkeista”. Ylöjärven kaupunki esittää, että Väylävirasto on mukana hankkeen toteuttamisessa 50 % osuudella ELY-keskuksen kyseisestä tiesuunnitelmasta Ylöjärven kaupungille esittämän lausuntopyynnön mukaisesti.

Hankkeen 1. osa on tarkoitus toteuttaa Sorvajärventieltä Rantaniementielle heti kun tiesuunnitelma on toteutuskelpoinen ja hallinto-oikeuden ratkaisun mukainen. Hankkeen 2. osa Rantaniementieltä Lammassaarentielle on aikataulutettu toteutettavaksi vuosina 2029-2030. Lausuntopyynnössä esitetyn kustannusjakomallin mukaan valtio osallistuu maantien tekemisestä aiheutuviin rakentamis- ja kunnossapitokustannuksiin 50 % osuudella.

3. Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?

Maantieverkon suunnittelu

Valtatien 3 uuden osuuden Ylöjärvi – Hämeenkyrö (Soppeenmäki – Sarkkila) tiesuunnitelman laatiminen on parhaillaan käynnissä ja se valmistuu vuonna 2027. Seuraavaksi tulisi osoittaa rahoitusta osuuden rakentamissuunnitteluun, jotta hanke voisi nousta myöhemmin investointiohjelmaan. Nykyisellään Valtatie 3 välillä Ylöjärvi – Hämeenkyrö on merkittäviä liikenneturvallisuuspuutteita suurten liikennemäärien, kaksikaistaisuuden ja monien maankäyttöliittymien vuoksi. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia on sattunut osuudella viime vuosina useita, ja sen onnettomuustiheys on suurempi kuin valtateillä keskimäärin. Valtatie 3:n sujuvuus, kunto ja turvallisuus on valtakunnallisesti merkittävä asia sekä tavaralogistiikan että huoltovarmuuden näkökulmasta.

Ylöjärven kannalta tärkeä liikenneväylä on myös Kantatie 65 Tampere-Virrat. Kyseessä on alueellinen päätie, joka on suurin ja pääasiallinen pohjois-eteläsuuntainen kulkuyhteys niin Ylöjärven kaupungin sisällä kuin Pirkanmaan pohjoisosiin ja edelleen Pohjanmaalle liikennöitäessä. Voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 Kantatie 65 on merkitty Ylöjärven Kyrönlahdesta pohjoiseen Virtain rajalle asti merkittävästi parannettavaksi kantatieksi. Ylöjärven kaupunki katsoo, että Kantatielle 65 olisi tarpeen käynnistää Kyrönlahdesta pohjoiseen päin suuntautuvalla osuudella yleissuunnitelman laatiminen sekä YVA-prosessi. Suunnittelussa tulisi etsiä ratkaisuja liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamiseksi, sillä kyseinen kantatie palvelee matka- ja kuljetusketjuja valtakunnallisesti johtaen huomattavan määrän raskasta liikennettä.

Ratojen suunnittelu

Suunnitteluohjelmassa on tunnistettu tulevien vuosien suunnittelutarpeissa pääradan Lielähti–Lakiala kaksoisraiteen ratasuunnitelmavaihe. Se on kuitenkin jäänyt mahdollisesti myöhemmin käynnistettävien kohteiden listalle. Ylöjärven kaupungin näkemys on, että ratasuunnitelmavaiheeseen tulisi siirtyä nopeammin, sillä Lielähti-Lakiala osuuden pullonkaulan avaaminen parantaa hyvin ruuhkaisen Tampere-Seinäjoki rataosuuden toimivuutta ja vähentää junaliikenteen häiriöitä. Kaksoisraide myös osaltaan parantaisi mahdollisen lähijunaliikenteen toimintaedellytyksiä Tampere-Ylöjärvi osuudella.

Ylöjärven kaupunki suhtautuu myönteisesti raakapuun kuormausverkon erillisselvityksiin, joihin kuuluu Parkanon kuormauspaikan kehittämisen toimenpideselvitys. Sen toteutusta tulee edistää viivytyksettä, sillä asia kytkeytyy Ylöjärven raakapuupaikan toivottuun käytöstä poistamiseen lähivuosina.

4. Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksen yhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Ylöjärven kaupunki katsoo, että Pirkanmaan alueen lukuisia suunnitteluhankkeita tulisi viedä määrätietoisesti investointiohjelmaan kohti toteutusta. Pirkanmaa on saanut väkilukuunsa ja liikenteellisen solmukohdan rooliinsa nähden riittämättömästi rahoitusta väylähankkeisiin jo useana vuonna. Monet Pirkanmaan ja Tampereen seudun liikennehankkeista hyödyttävät koko maata ja varmistavat niin elinkeinoelämän, kansalaisten liikkumisen kuin huoltovarmuuden tarpeet.

5. Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?

Ylöjärven kaupunki pitää hyvänä, että ohjelmat esitetään yhtenä kokonaisuutena, ja että ohjelmakokonaisuutta päivitetään säännöllisesti.

6. Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?

Edellä esitetyn lausunnon lisäksi Ylöjärven kaupunki yhtyy Pirkanmaan maakuntahallituksen (PL/262/03.07.05/2026) ja Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän ohjelmakokonaisuutta koskeviin lausuntoihin. Tampereen kaupunkiseudun seutuhallitus käsittelee lausuntoa kokouksessaan 2.9.2026 kuntajohtajakokouksen 26.6.2026 valmistelun pohjalta.

Toimivalta: Hallintosääntö § 87

Lisätietoja päätöksestä: Kaupunkirakennejohtaja Jukka Nurmi, puh. 050 466 5860, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi; kehityspäällikkö Mari Ruissalo, puh. 044 486 3124, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi; yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara, puh. 050 384 8383, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Liitteet: Liite 1 Väylävirasto ohjelmakokonaisuuden 2026-2034 yhteenvetoraportti
Liite 2 Väyläviraston investointiohjelma 2027-20234
Liite 3 Väyläviraston suunnitteluohjelma 2026-2029
Liite 4 Väyläviraston perusväylänpidon suunnitelma 2026-2029

Oheismateriaalit: Pirkanmaan liiton lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän lausuntoluonnos

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa Väylävirastolle selosteosan mukaisen lausunnon.

Päätös: